УДК 659.4:352:316.7(477)
DOI https://doi.org/10.12958/1817-3764-2026-3-110-116

Сидун Ірина Володимирівна,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна.
sydun_iryna@onu.edu.ua
https://orcid.org/0000-0002-6219-5208

Кулава Катерина Олександрівна,
доктор філософії з соціальної роботи,
доцент кафедри соціальної роботи
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна.
katerina.kulava@onu.edu.ua
https://orcid.org/0000-0002-5315-1828

АДВОКАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ТА УПРАВЛІННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Постановка проблеми. З-поміж сучасних викликів сьогодення, а саме посилення міграційних процесів, євроінтеграційного курсу України та необхідності забезпечення дотримання міжнародних стандартів щодо прав людини, особливої актуальності набуває проблема соціального захисту національних меншин. Попри законодавчо закріплені принципи рівності та недискримінації, представники національних меншин нерідко стикаються з обмеженим доступом до соціальних послуг, освіти, охорони здоров'я, ринку праці, а також із проявами соціального виключення, дискримінації та недостатнього представництва їхніх інтересів у процесі прийняття управлінських рішень.

Ефективне вирішення цих викликів неможливе без реформування управлінських підходів у системі соціальної роботи. Традиційні моделі надання допомоги демонструють свою неефективність, оскільки орієнтовані на подолання наслідків, а не причин появи соціальних проблем у етнічних груп.

У зв'язку із цим виникає необхідність комплексного дослідження теоретичних і практичних засад адвокації соціальних проблем національних меншин, визначення її місця в системі управління соціальною роботою та обґрунтування напрямів удосконалення управлінських механізмів, спрямованих на забезпечення соціальної справедливості, рівного доступу до соціальних послуг і реалізації прав представників національних меншин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове підґрунтя дослідження базується на працях, присвячених організації соціальної роботи з національними меншинами, розвитку адвокаційної діяльності та вдосконаленню управління у соціальній сфері.

Проблеми організації соціальної роботи з національними меншинами досліджували О. Агарков та М. Ляшко. Зокрема, О. Агарков акцентує увагу на регіональних особливостях організації соціальної роботи з представниками національних меншин, необхідності міжсекторальної взаємодії органів влади, соціальних служб і громадських організацій, а також урахуванні етнокультурної специфіки під час надання соціальних послуг (Агарков, 2014). М. Ляшко розглядає національну меншину як специфічний об'єкт соціальної роботи, обґрунтовуючи необхідність застосування

диференційованого підходу, який ураховує соціокультурні, мовні та правові особливості різних етнічних спільнот (Ляшко, 2023).

Вагомий внесок у дослідження адвокації у соціальній роботі зробили М. Лехолетова та Т. Лях (2020), Т. Лях, В. Петрович та А. Спірін (2022). У працях авторів адвокація розглядається як професійна технологія соціальної роботи, спрямована на захист прав людини, представництво інтересів вразливих груп населення та вплив на формування державної соціальної політики. Особливу увагу приділено інструментам соціальної адвокації, механізмам взаємодії із суб'єктами публічного управління, а також підготовці майбутніх соціальних працівників до здійснення адвокаційної діяльності.

Управлінський аспект адвокації висвітлено у дослідженні П. Покатаєва, який розглядає адвокацію як важливий механізм участі громадськості у процесах місцевого самоврядування та прийняття управлінських рішень. Автор підкреслює значення партнерської взаємодії між органами влади та громадянським суспільством для розв'язання соціально значущих проблем (Покатаєв, 2020).

Нормативно-правову базу наукової розвідки становлять «Декларація прав національностей України» (1991), закони України «Про національні меншини (спільноти) України» (2022), «Про соціальні послуги» (2019), «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» (2012), «Про місцеве самоврядування в Україні» (1997), які визначають правові гарантії захисту прав національних меншин, засади недискримінації, організацію надання соціальних послуг та повноваження органів місцевого самоврядування у забезпеченні соціального захисту населення.

Практичне значення для дослідження має Ромська стратегія до 2030 р. та план заходів, що визначає сучасні напрями державної політики щодо соціальної інтеграції ромської національної меншини та демонструє можливості застосування адвокаційних механізмів у взаємодії державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських організацій і представників національних спільнот (Ромська стратегія, 2021).

Водночас аналіз наукових праць свідчить, що більшість досліджень зосереджено або на проблемах соціальної роботи з національними меншинами, або на загальних питаннях соціальної адвокації. Недостатньо висвітленими залишаються питання адвокаційної діяльності у системі управління соціальної роботи, координації взаємодії між суб'єктами соціальної політики, а також оцінювання ефективності адвокаційних механізмів щодо вирішення соціальних проблем національних меншин. Це зумовлює необхідність комплексного дослідження взаємозв'язку адвокації та управління у соціальній роботі як важливого чинника забезпечення соціальної інтеграції, реалізації прав і підвищення якості життя представників національних меншин.

Мета статті полягає у дослідженні теоретичних і практичних засад адвокації соціальних проблем національних меншин у системі соціальної роботи, визначенні ролі управлінських механізмів у забезпеченні захисту їхніх прав та інтересів, а також обґрунтуванні напрямів удосконалення адвокаційної діяльності з метою підвищення ефективності соціальної підтримки, розвитку інклюзивної соціальної політики та забезпечення рівного доступу представників національних меншин до соціальних послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з викликами сьогодення та повномасштабного вторгнення відбувається і трансформація соціальної політики України. Особливої актуальності набуває питання забезпечення прав, соціального захисту та представництва інтересів національних меншин у системі соціальної роботи. У цьому контексті адвокація постає як один із ключових інструментів професійної діяльності соціального працівника, що спрямований не лише на реагування на індивідуальні випадки порушення прав, а й на вплив на управлінські рішення, механізми розподілу ресурсів і формування інклюзивної соціальної політики.

Теоретичне осмислення національної меншини як об'єкта соціальної роботи дає підстави розглядати цю категорію населення як специфічну соціальну спільноту, яка потребує

урахування етнокультурних, мовних, релігійних і соціально-психологічних особливостей у процесі надання соціальних послуг. Як зазначає М. М. Ляшко, робота з національними меншинами має ґрунтуватися на принципах недискримінації, культурної чутливості та поваги до ідентичності, що визначає потребу в застосуванні транскультурного підходу в соціальній роботі (Ляшко, 2023). У цьому аспекті адвокація виконує функцію не лише захисту прав, а й соціального посередництва між потребами національних спільнот та інституційною системою держави і громади.

Вагоме значення для організації соціальної роботи з національними меншинами має нормативно-правове забезпечення. Базовим документом у сфері гарантування прав етнонаціональних спільнот в Україні є «Декларація прав національностей України» (1991), яка заклала основи визнання рівноправності громадян незалежно від етнічного походження, забезпечення культурної автономії, вільного розвитку мови, традицій і звичаїв. Правове регулювання відбувається згідно із Законом України «Про національні меншини (спільноти) України», який систематизував сучасні підходи до визначення правового статусу національних спільнот, закріпив їхні права на самоідентифікацію, участь у суспільному житті, використання рідної мови, розвиток культури та освіти (ЗУ «Про національні меншини (спільноти) України», 2022).

Не менш важливим у контексті вирішення соціальних проблем національних меншин є Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», який створює правовий механізм протидії прямій і непрямій дискримінації за етнічною ознакою. У площині соціальної роботи цей Закон є підґрунтям для захисту клієнтів від дискримінаційних практик у доступі до соціальних послуг, освіти, працевлаштування, охорони здоров'я та інших суспільних благ (ЗУ «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», 2012). Водночас правові гарантії не завжди означають їх ефективну реалізацію, що актуалізує необхідність посилення адвокаційної функції соціальної роботи на різних рівнях – від індивідуального до системного.

Базою організації надання підтримки уразливим групам є Закон України «Про соціальні послуги», який визначає принципи доступності, адресності, добровільності, індивідуального підходу та дотримання прав людини у сфері соціального обслуговування (ЗУ «Про соціальні послуги», 2019). Для національних меншин особливого значення набуває забезпечення рівного доступу до соціальних послуг з урахуванням мовних, культурних та комунікативних бар'єрів. Саме тому соціальна робота з такими групами не може бути зведена лише до адміністративного надання послуг; вона має включати активне виявлення потреб, представництво інтересів клієнтів, посилення їхньої суб'єктності та участі у вирішенні соціальних проблем.

Управлінський вимір адвокації значною мірою пов'язаний із повноваженнями органів місцевого самоврядування, визначеними Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», 1997). Саме на рівні територіальних громад формуються практики безпосередньої взаємодії з національними меншинами, реалізуються місцеві програми соціального захисту, інтеграції та підтримки культурного розвитку. Як зазначає дослідник П. С. Покатаєв, адвокасі в контексті місцевого самоврядування виконує суспільно важливі функції, оскільки забезпечує комунікацію між населенням і владою, сприяє урахуванню інтересів соціально уразливих груп та підвищує якість управлінських рішень (Покатаєв, 2020). Це особливо актуально для національних меншин, інтереси яких можуть бути недостатньо представленими в офіційних механізмах місцевого управління.

У деяких наукових розвідках автори вказують, що соціальна робота з національними меншинами має регіональну специфіку, зумовлену чисельністю відповідних груп, характером їх розселення, історико-культурними особливостями та рівнем розвитку соціальної інфраструктури. О. Агарков наголошує, що організація соціальної роботи з національними меншинами в регіонах повинна передбачати гнучкі форми взаємодії, орієнтацію

на локальні потреби та міжінституційну координацію (Агарков, 2014). Це означає, що ефективність адвокації залежить не лише від нормативних підстав, а й від здатності місцевих суб'єктів соціальної роботи адаптувати інструменти захисту прав до конкретного соціального контексту.

Сутність адвокації у соціальній роботі розкривається через сукупність інструментів впливу на соціальну політику та громадську думку. За визначенням науковців, до таких інструментів належать представництво інтересів, інформаційно-просвітницька діяльність, громадські кампанії, переговори, коаліційна взаємодія, підготовка звернень, участь у консультаціях і громадських обговореннях (Лях, Петрович, Спірін, 2022). Використання цих інструментів у роботі з національними меншинами дає змогу виявляти системні бар'єри у доступі до прав і послуг, формулювати пропозиції щодо їх усунення та консолідувати зусилля різних суб'єктів навколо спільної проблематики.

Окремої уваги потребує питання формування професійності соціальних працівників. На думку дослідниць М. Лехолетової та Т. Лях, формування готовності майбутніх соціальних працівників до адвокації передбачає розвиток правової компетентності, комунікативних навичок, уміння здійснювати аналіз соціальної політики, налагоджувати партнерську взаємодію та відстоювати інтереси уразливих груп (Лехолетова, Лях, 2020). У роботі з національними меншинами ці компетентності повинні доповнюватися міжкультурною чутливістю, навичками медіації, володінням інструментами ненасильницької комунікації та розумінням специфіки етносоціальних процесів.

Значний потенціал для посилення адвокаційної діяльності має міжсекторальне партнерство. Співпраця органів державної влади, місцевого самоврядування, закладів соціального захисту, освітніх та медичних установ, а також громадських і благодійних організацій створює умови для комплексного вирішення проблем національних меншин. Такий підхід відповідає принципам партисипативного управління, за яких представники національних меншин виступають не об'єктами допомоги, а активними суб'єктами формування соціальної політики.

У цьому зв'язку важливими є інструменти міжкультурної комунікації у соціальному управлінні територіальною громадою. І. В. Сидун підкреслює, що ефективне управління в полікультурному середовищі неможливе без діалогу, взаємної довіри, культурної компетентності управлінців та створення комунікативних майданчиків для обговорення суспільно значущих питань (Сидун, 2026). Для адвокації соціальних проблем національних меншин це означає необхідність не лише формальної участі представників спільнот у консультаційних процесах, а й реального врахування їхніх позиції під час розроблення місцевих програм і прийняття управлінських рішень.

Практичним прикладом поєднання державної політики та адвокаційного підходу є Ромська стратегія та план заходів, спрямована на подолання соціального виключення ромської меншини, покращення доступу до освіти, охорони здоров'я, зайнятості, документування та соціальних послуг. Цей документ демонструє, що вирішення проблем національних меншин потребує не фрагментарних заходів, а цілісної системи міжвідомчої взаємодії, довгострокового планування та залучення самих представників спільноти до реалізації заходів (Ромська стратегія та план заходів, 2021).

Проведене дослідження дало змогу встановити, що ефективність адвокації у соціальній роботі з національними меншинами визначається сукупністю взаємопов'язаних чинників. До них належать: нормативно-правова забезпеченість; інституційна спроможність органів влади та соціальних служб; професійна компетентність соціальних працівників; рівень міжвідомчої та міжсекторальної взаємодії; участь громадських організацій; ступінь залучення самих представників національних меншин до процесів ухвалення рішень. За відсутності хоча б одного із цих компонентів адвокація ризикує залишатися епізодичною або декларативною.

Попри достатній рівень наукового висвітлення транскультурних аспектів соціальної

роботи та окремих підходів до соціальної адвокації, недостатньо розробленими залишаються питання оцінювання її ефективності, а саме: визначення критеріїв результативності адвокаційних кампаній, індикаторів зміни доступу національних меншин до соціальних послуг, ступеня впливу адвокаційної діяльності на управлінські рішення, а також рівня задоволеності самих спільнот отриманими результатами.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що адвокація є одним із ключових інструментів соціальної роботи, які спрямовані на забезпечення захисту прав, представництва інтересів і розширення можливостей національних меншин. Її ефективність визначається не лише професійною діяльністю соціальних працівників, а й якістю управління у системі соціальної роботи.

Аналіз національної нормативно-правової бази засвідчив наявність сучасних правових засад забезпечення прав національних меншин, розвитку системи соціальних послуг і протидії дискримінації. Водночас практична реалізація законодавчих норм потребує удосконалення управлінських механізмів, підвищення інституційної спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Обґрунтовано, що підвищенню ефективності адвокації соціальних проблем національних меншин сприятимуть розвиток міжсекторального партнерства, запровадження механізмів партисипативного управління, систематичний моніторинг потреб національних спільнот, удосконалення професійної підготовки соціальних працівників у сфері адвокації та активніше залучення громадських організацій до формування й реалізації соціальної політики.

Перспективою подальшого наукового дослідження є розроблення практичних підходів до організації адвокаційної діяльності у соціальній роботі та консультуванні, визначення критеріїв оцінювання її результативності, вивчення міжнародного досвіду захисту прав національних меншин і можливостей його впровадження в українських реаліях.

Інструменти штучного інтелекту не використовувалися під час написання цієї роботи. Автори несуть повну відповідальність за зміст опублікованого рукопису.

Література

1. Агарков О. Організація соціальної роботи з національними меншинами: регіональний аспект. *Грані.* 2014. Вип. 4. С. 81–85.

2. Декларація прав національностей України від 01 листопада 1991 р. № 1771-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1771-12#Text

3. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06 вересня 2012 р. № 5207-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text

4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text

5. Закон України «Про національні меншини (спільноти) України» від 13 грудня 2022 р. № 2827-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text

6. Закон України «Про соціальні послуги» від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text

7. Лехолетова М., Лях Т. Підготовка майбутніх соціальних працівників до адвокаційної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2020. Вип. 2(96). С. 135–144. DOI: https://doi.org/10.24139/2312-5993/2020.02/135-144

8. Лях Т., Петрович В., Спірін А. Інструменти соціальної адвокації прав та інтересів уразливих груп населення. *Ввічливість*. 2022. Вип. 3. С. 54–60. DOI: https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.8

9. Ляшко М. М. Національна меншина як об'єкт соціальної роботи: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2023. Вип. 1(52). С. 106–109. DOI: https://doi.org/10.24144/2524-0609.2023.52.106-109

10. Покатаєв П. С. Суспільні функції адвокасі в контексті місцевого самоврядування. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2020. № 2(70). С. 173–178. DOI: https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.2.29

11. Ромська стратегія та план заходів. Офіційний сайт державної служби України з етнополітики та свободи совісті. 2021. URL: https://dess.gov.ua/roma-strategy-2021/

12. Сидун І. В. Інструменти міжкультурної комунікації у соціальному управлінні територіальною громадою. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2026. Вип. 1. С. 82–87. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3764-2026-1-82-87

References

1. Aharkov, O. (2014). Orhanizatsiia sotsialnoi roboty z natsionalnymy menshynamy: rehionalnyi aspekt [Organization of social work with national minorities: regional aspect]. *Hrani – Grani, (4),* 81–85 [in Ukrainian].

2. Deklaratsiia prav natsionalnostei Ukrainy vid 01 lystopada 1991 r. № 1771-XII [Declaration of the Rights of Nationalities of Ukraine from November 1, 1991 No. 1771-XII]. (1991). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1771-12#Text [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy «Pro zasady zapobihannia ta protydii dyskryminatsii v Ukraini» vid 06 veresnia 2012 r. № 5207-VI [Law of Ukraine «On Principles of Prevention and Counteraction of Discrimination in Ukraine» dated September 6, 2012 No. 5207-VI]. (2012). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy «Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini» vid 21 travnia 1997 r. № 280/97-VR [Law of Ukraine «On local self-government in Ukraine» dated May 21, 1997 No. 280/97-VR]. (1997). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy «Pro natsionalni menshyny (spilnoty) Ukrainy» vid 13 hrudnia 2022 r. № 2827-IX [Law of Ukraine «On National Minorities (Communities) of Ukraine» dated December 13, 2022 No. 2827-IX]. (2022). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text [in Ukrainian].

6. Zakon Ukrainy «Pro sotsialni posluhy» vid 17 sichnia 2019 r. № 2671-VIII [Law of Ukraine «On social services» dated January 17, 2019 No. 2671-VIII]. (2019). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text [in Ukrainian].

7. Lekholetova, M., & Liakh, T. (2020). Pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv do advokatsiinoi diialnosti [Preparing future social workers for advocacy]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies, 2*(96), 135–144. DOI: https://doi.org/10.24139/2312-5993/2020.02/135-144 [in Ukrainian].

8. Liakh, T., Petrovych, V., & Spirin, A. (2022). Instrumenty sotsialnoi advokatsii prav ta interesiv vrazlyvykh hrup naselennia [Tools of social advocacy of rights and interests of vulnerable population groups]. *Vvichlyvist – Humanitas, (3),* 54–60. DOI: https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.8 [in Ukrainian].

9. Liashko, M. M. (2023). Natsionalna menshyna yak obiekt sotsialnoi roboty: teoretychnyi aspekt [National minority as an object of social work: theoretical aspect]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia: «Pedahohika. Sotsialna robota» – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work», 1*(52), 106–109. DOI: https://doi.org/10.24144/2524-0609.2023.52.106-109 [in Ukrainian].

10. Pokataiev, P. S. (2020). Suspilni funktsii advokasi v konteksti mistsevoho samovriaduvannia [The public functions of advocacy in the context of local government]. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Derzhavne upravlinnia – State and regions. Series: Public administration, 2*(70), 173–178. DOI: https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.2.29 [in Ukrainian].

11. Romska stratehiia ta plan zakhodiv [Roma strategy and action plan]. (2021). *Ofitsiinyi sait derzhavnoi sluzhby Ukrainy z etnopolityky ta svobody sovisti – The official website of the State Service of Ukraine for Ethnopolitics and Freedom of Conscience.* Retrieved from https://dess.gov.ua/roma-strategy-2021/ [in Ukrainian].

12. Sydun, I. V. (2026). Instrumenty mizhkulturnoi komunikatsii v sotsialnomu upravlinni terytorialnoiu hromadoiu [Tools of intercultural communication in social governance of a territorial community]. *Sotsialna pedahohika: teoriia ta praktyka – Social pedagogy: theory and practice, (1),* 82–87. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3764-2026-1-82-87 [in Ukrainian].

Сидун І. В., Кулава К. О. Адвокація соціальних проблем національних меншин та управління у соціальній роботі

У статті розглядаються теоретичні та практичні аспекти адвокації соціальних проблем національних меншин у системі соціальної роботи. Визначено роль управлінських механізмів у забезпеченні захисту їхніх прав та інтересів, а також окреслено напрями підвищення ефективності адвокаційної діяльності. Обґрунтовано, що адвокація є важливим інструментом соціальної роботи, спрямованим на представництво інтересів, захист прав і розширення можливостей національних меншин. Результативність соціальної адвокації значною мірою залежить від якості управління, міжвідомчої взаємодії, партнерства з інститутами громадянського суспільства та активної участі представників національних спільнот у процесах ухвалення рішень.

Проаналізовано сучасний стан нормативно-правового забезпечення захисту прав національних меншин в Україні. Установлено, що, попри вдосконалення законодавчої бази, актуальними залишаються питання розвитку інституційної спроможності органів влади, удосконалення механізмів координації та практичної реалізації соціальної політики. Аналіз наукових підходів засвідчив достатній рівень дослідження транскультурних аспектів соціальної роботи й адвокації, водночас недостатньо розробленими залишаються методики оцінювання ефективності адвокаційної діяльності. Визначено перспективні напрями дослідження, серед яких – зміцнення міжсекторального партнерства, упровадження партисипативного управління, систематичний моніторинг потреб національних меншин, удосконалення професійної підготовки соціальних працівників, активізація участі громадських організацій, вивчення міжнародного досвіду та використання цифрових інструментів адвокації.

Ключові слова: соціальна робота, національні меншини, траскультурність, адвокація, соціальні проблеми, територіальна громада, управління.

Sydun I. V., Kulava K. O. Advocacy of social problems of national minorities in social work

The article examines the theoretical and practical principles of advocacy for social problems of national minorities in the social work system. The role of management mechanisms in ensuring the protection of their rights and interests is determined, and directions for increasing the effectiveness of advocacy activities are outlined. It is substantiated that advocacy is an important tool of social work aimed at representing the interests, protecting the rights and expanding the opportunities of national minorities. The effectiveness of social advocacy largely depends on the quality of management, interagency interaction, partnership with civil society institutions and active participation of representatives of national communities in decision-making processes. The current state of regulatory and legal support for the protection of the rights of national minorities in Ukraine is analyzed. It is established that despite the improvement of the legislative framework, the issues of developing the institutional capacity of government bodies, improving coordination mechanisms and practical implementation of social policy remain relevant. The generalization of scientific approaches has demonstrated a sufficient level of research into transcultural aspects of social work and advocacy, while methods for assessing the effectiveness of advocacy activities remain underdeveloped. Promising research areas have been identified, including strengthening intersectoral partnerships, implementing participatory management, systematic monitoring of the needs of national minorities, improving the professional training of social workers, increasing the participation of public organizations, studying international experience, and using digital advocacy tools.

Key words: social work, national minorities, transculturality, advocacy, territorial community, administration, social problems.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 07.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.10.2026